

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar

Landskrona stad

Juni 2026

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Landskrona stad genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om kulturnämndens och individ- och familjenämndens säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kulturnämnden samt individ- och familjenämnden inte helt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning			
		KN		IFN
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis		Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Nej		Nej	
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis		Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis		Delvis	
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis		Delvis	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kulturnämnden och till individ- och familjenämnden:

- Säkerställ att tydliga riktlinjer, rutiner, checklistor och bedömningsgrunder kopplade till bidragsreglerna upprättas. Tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Stärk ansökningsförfarandet och krav på fullständiga underlag inför beslut om beviljande av föreningsbidrag och säkerställ att föreningar uppfyller ställda krav.
- Tydliggör vad som gäller för att en förening ska bli bidragsberättigad och hur det ska kontrolleras och följas upp.
- Säkerställ att föreningsregistret är uppdaterat.
- Förstärk styrningen av samverkansöverenskommelser genom att tydliggöra riktlinjer, bedömningsgrunder och dokumentationskrav. Detta för att öka transparensen och minska risken för godtycke.
- Riskbedöm hela föreningsbidragsprocessen inom ramen för nämndens systematiska arbete med intern kontroll.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar av processen samt att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras.
- Utveckla styrningen så att nämnden får en samlad, transparent bild av bidragsgivningen som innehåller såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga aspekter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte och revisionsfrågor	6
Revisionskriterier.....	6
Avgränsning	7
Metod	7
Granskningsresultat	9
Dokumenterade riktlinjer och rutiner	9
Kontroll av krav	15
Kontroll av utbetalningar.....	21
Kontroll av ändamål.....	25
Uppföljning och återrapportering	29
Samlad bedömning	33
Rekommendationer	33
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	34

Inledning

Bakgrund

Inom kommuner och regioner hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till olika föreningar. Bidrag kan hanteras av både styrelsen och nämnder. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och regioner och bygger på lokalt antagna riktlinjer.

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen och regionen.

Enligt kommunens hemsida erbjuder Landskrona stad ekonomiskt stöd till ideella föreningar som bedriver verksamhet i kommunen. Ansökan görs digitalt i ett system. Nya riktlinjer för föreningsbidrag antogs av kommunfullmäktige 2023-10-26 att gälla från 2025-01-01 för samtliga föreningar som söker stöd oavsett från vilken nämnd. Riktlinjen består av en gemensam värdegrund och allmänna bestämmelser för föreningsbidrag. Samtidigt anges att avsteg eller tillägg från de allmänna bestämmelserna kan beslutas av bidragsgivande nämnd.

Föreningar ska varje år lämna in verksamhets och ekonomisk berättelse, revisionsberättelse, medlemsstatistik, aktivitetsuppgifter samt verksamhetsplan. I de fall föreningen fattar beslut om ändringar i stadgar eller policydokument ska nya dokument skickas in till kommunen.

Vissa organisationer kan inte få bidrag, exempelvis skol- och studentföreningar, intresseföreningar (som fack-, villa- eller hyresgästföreningar), samt supporter- eller insamlingsföreningar.

Det finns två huvudsakliga spår för föreningar som söker bidrag:

1. Föreningar med barn- och ungdomsverksamhet (upp till 25 år)
 - Stöd som aktivitetsstöd, lokal- och anläggningsstöd, utbildningsstöd, projektstöd och nolltaxa.
2. Föreningar med verksamhet för Landskronas invånare
 - Kan söka verksamhetsstöd, utbildningsstöd och projektstöd.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende kulturnämndens och individ- och familjenämndens arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kulturnämnden och individ- och familjenämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Revisionsfrågor:

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kontroll av följsamhet till riktlinjer och regler görs inom ramen för revisionsfrågorna 2-4.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 § 6.
- Landskrona kommuns riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avser kulturnämnden och individ- och familjenämnden och avgränsas till räkenskapsåret 2026. Även år 2025 kan beröras då samtliga stöd för år 2026 eventuellt inte är återrappporterade.

Metod

Granskningen genomförs utifrån dokumentanalys avseende styrdokument och rutiner samt intervjuer med berörda tjänstepersoner.

Intervjuer har genomförts med följande funktioner:

Kulturnämnden

- Avdelningschef bibliotek och demokrati
- Avdelningschef utveckling och ekonomi
- Kulturutvecklare/handläggare bidrag
- Nämndsekreterare/handläggare för beslut mot nämnden

Individ- och familjenämnden

- Avdelningschef stab och utveckling
- Ekonom
- Nämndsekreterare

Stickprovsmässig granskning med avseende på om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag genomförs för ett antal föreningsbidragsansökningar. Fördelning och urval sker utifrån bedömning av risk och väsentlighet samt med hänsyn till antalet granskningsobjekt, antalet verksamheter/nämnder som beslutar om bidrag och antalet olika typer av bidrag som omfattas av granskningen. Inom ramen för granskningen har stickprov på elva föreningsbidragsansökningar genomförts. Samtliga bidrag som granskats har beviljats och betalats ut under året 2025 förutom ett som beviljats och betalats ut under år 2026. Stickprovsgranskningen har bland annat omfattat kontroll av korrekta ansökningshandlingar, beslut, utbetalningsunderlag samt eventuell återrappportering. Mer utförlig beskrivning av metod för stickproven finns under iakttagelserna i rapporten.

För att kunna verifiera om nämndens uppföljning sker har även en granskning av nämndens protokoll det senaste verksamhetsåret (januari 2025 t.o.m. mars 2026).

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Dokumenterade riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Iakttagelser

Kommunövergripande

Kommunfullmäktige har fastställt det övergripande dokumentet Föreningsbidrag – Riktlinje¹ som anger en samlad värdegrund, allmänna bestämmelser och grundläggande krav på föreningar som ansöker om bidrag. I riktlinjen listas totalt tjugo allmänna bestämmelser. Exempelvis beskrivs att föreningar ska lämna in centrala underlag som möjliggör uppföljning och bedömning av verksamheten, föreningen som ansöker om bidrag måste vara synliga i Landskrona stads föreningsregister samt uppdatera och godkänna sina föreningsuppgifter årligen. Föreningar ska även ha ytterligare dokumentation tillgänglig vid begäran, exempelvis stadgar och drogpolicy, samt löpande föra och upprätthålla underlag som medlemsregister och att föreningens uppgifter ska hållas aktuella och rapporteras till kommunen. Riktlinjen ligger till grund för samtliga nämnders mer detaljerade regelverk men avsteg eller tillägg från de allmänna bestämmelserna beskrivs kunna beslutas av bidragsgivande nämnd.

I både Kulturnämndens regler för verksamhets-, utbildnings och projektstöd till kulturföreningar² och individ- och familjenämndens Regler för föreningsbidrag³ beskrivs att samtliga föreningar som söker stöd årligen ska inkomma med följande uppgifter om föreningen:

- Verksamhetsberättelse föregående verksamhetsår
- Ekonomisk berättelse föregående verksamhetsår
- Revisionsberättelse föregående verksamhetsår
- Antalet medlemmar samt varav mantalsskrivna i Landskrona kommun i åldersgrupperna 0–6 år, 7–25 år, 26–65 år samt 66 år och äldre

¹ Beslutad av kommunfullmäktige 2023-10-26.

² Beslutad av kulturnämnden 2024-04-08.

³ Beslutad av individ- och familjenämnden 2024-03-08.

- Antalet aktiviteter/sammankomster för medlemmar eller målgrupp
- Antal publika aktiviteter/eventemang och antalet besökare
- Verksamhetsplan för kommande år
- Om föreningen uppdaterat sina stadgar eller sin drogpolicy ska även dessa inlämnas.

På kommunens hemsida finns information om olika typer av föreningsbidrag som finns i kommunen. Av hemsidan framgår att det är olika nämnder som har ansvar att hantera och besluta om föreningsbidrag baserat på vilken verksamhet föreningen bedriver. Med utgångspunkt i detta gäller olika riktlinjer och det finns olika bidragstyper, se sammanställning nedan.

- Kulturnämnden ger bidrag till föreningar som bedriver verksamhet kopplat till kultur och som riktar sig till publik
- Individ- och familjenämnden ger bidrag till föreningar som bedriver någon form av socialt arbete och som stärker folkhälsan i kommunen
- Omsorgsnämnden ger bidrag till pensionärsföreningar och funktionsstödsföreningar
- Teknik- och stadsmiljönämnden ger bidrag till föreningar med barn- och ungdomsverksamhet

Kommunens hemsida lyfter även att bidragsberättigade föreningar söker om stöd digitalt i deras boknings- och bidragssystem Rbok⁴. Utifrån den information som ges på hemsidan samt i ovan nämnda underlag kan vi dock inte utläsa vad som krävs för att en förening faktiskt ska bli bidragsberättigad.

Kulturnämnden

Reglemente

Av kulturnämndens reglemente⁵ framgår att nämnden ansvarar för bidrag till föreningar inom nämndens verksamhetsområde samt studieförbund. Det framgår även att nämnden ska ansvara för och samordna Landskrona stads samverkan med civilsamhället.

⁴ Ett system för hantering av bidragsärenden och ansökningar.

⁵ Antagen av kommunfullmäktige 2024-06-21.

Delegationsordning

Beslutsmandat avseende föreningsbidrag regleras i kulturnämndens delegationsordning, där det framgår vilka beslut som fattas av nämnden respektive på delegation samt att delegerade beslut ska anmälas till nämnden. Beslut om projektstöd och utbildningsstöd upp till och med 50 000 kr har delegerats till avdelningschef Bibliotek & Demokrati.

Riktlinjer och rutiner

Utöver det som anges ovan på kommunövergripande nivå innehåller dokumentet Kulturnämndens regler för verksamhets-, utbildnings- och projektstöd till kulturföreningar inga ytterligare beskrivningar av allmänna bestämmelser eller krav för att få bidrag. Däremot framgår att samtliga föreningar som söker stöd årligen ska lämna in vissa uppgifter. Det lyfts inte heller vad en förening ska göra för att bli bidragsberättigad eller vilka krav som ställs för det. Vidare beskriver riktlinjen de bidrag som nämns i dess titel: verksamhets-, utbildnings och projektstöd till kulturföreningar. För varje bidragstyp anges vilka särskilda regler som ska tillämpas vid utdelning av stödet. Dessa regler är överlag generella när det kommer till de kriterier som beskriver vad som ska uppnås för att få stödet godkänt. För utbildningsstöd anges något mer konkreta regler gällande antal medlemmar mot mängd bidrag samt vilka underlag gällande underlag som ska inlämnas vid ansökningstillfället.

Under delen för verksamhetsstöd lyfts även att verksamhetsstödet, om kulturnämnden och föreningen är överens, kan utformas som ett avtal där parternas prestationer regleras. Kulturnämnden beskrivs ha möjlighet att ingå specifika samverkansöverenskommelser med föreningar i syfte att tydliggöra vad som förväntas av föreningen och vad de kan förvänta sig av Landskrona stad. Det beskrivs även att resultatet av stödet ska avrapporteras i samband med att överenskommelsen följs upp. Fortsatt beskrivs att samverkansöverenskommelser regleras genom tecknande av samverkansavtal, men utöver det saknas beskrivning av vilka krav och villkor som gäller för samverkansöverenskommelser. Av intervjusvar framgår att samverkansöverenskommelser ofta sker med större föreningar och där det behövs längre tidsramar än bidrag för ett år.

Vi har inom ramen för granskningen även tagit del av Kulturnämndens regler för kulturprojektstöd⁶ samt Kulturnämndens regler för Unga Idéer⁷. I dokumenten beskrivs syftet med stöden, vem som kan söka stöden, vad man kan respektive inte kan få stöd för, stödets beräkning samt information om ansökan och redovisning. I dokumenten framgår det tydligare än i ovan nämnd riktlinje vilka underlag som ska lämnas

⁶ Antagen av kulturnämnden 2024-05-02.

⁷ Antagen av kulturnämnden 2024-05-06.

in i samband med ansökan samt när/om återrapportering ska ske, men information gällande de kriterier som beskrivs ska uppnås för att få stödet godkänt är även här generella.

Enligt den sammanställning av stödformer vi tagit del av inom ramen för granskningen utdelar kulturnämnden även stöd i form av Kulturstipendium och Nell Walden-stipendium. Verksamhetsbidrag till studieförbund lyfts även i denna sammanställning och på kommunens hemsida. Som stipendier och bidragsgivning till studieförbund faller dock dessa stödformer utanför ramen av vår granskning.

Utöver riktlinjer och regler finns vissa dokumenterade rutiner för handläggning av ärenden. Rutin för ärendehantering i Rbok⁸ beskriver övergripande processen från att ansökan inkommer till dess att beslut fattas och medel betalas ut, inklusive hur handläggning, delegationsbeslut och nämndbeslut ska dokumenteras och expedieras. Dokumentet innehåller även vissa lathundar. Även Excel-dokumentet Ärendeprocess stöd 2025⁹ visar ett övergripande flöde där ansökan sker via e-tjänst, ärenden bereds av tjänstepersoner, beslut fattas av delegat eller nämnd och utbetalning sker först efter fattat beslut via fastställda system.

Vidare finns ett stödjande dokument för handläggningen, såsom checklista för föreningsbidrag¹⁰ som innehåller vissa kontroller av exempelvis föreningens uppgifter, ekonomi och att föreningen inte får stöd från annan organisation för samma aktivitet. Checklistan omfattar inte alla krav och villkor som ställs på föreningarna och det framgår oftast inte hur kontrollerna ska genomföras. Det finns inte heller utrymme för dokumentation, mer än att markera kontrollerna som genomförda med ett x. I övrigt saknas dokumenterade rutinbeskrivningar, samt att det saknas dokumenterade bedömningsgrunder för hur ansökningar ska prövas och vilka kriterier som ska vara styrande i bedömningen.

Det framgår inte av bidragsreglerna eller rutiner hur jäv ska hanteras i processen för ansökan, handläggning/beredning eller beslut om föreningsbidrag. Reglerna innehåller inte skrivningar om jävssituationer, hantering av intressekonflikter eller krav på dokumentation vid eventuellt jäv.

Individ- och familjenämnden

Reglemente

Av individ- och familjenämndens reglemente¹¹ framgår att nämnden ansvarar för att besluta om bidrag till vård- och stödföreningar samt invandrarföreningar.

⁸ Antagen av kulturnämnden 2025-05-30.

⁹ Ej antagen.

¹⁰ Ej daterad eller antagen.

¹¹ Antagen av kommunfullmäktige 2025-12-15.

Delegationsordning

Beslutsmandat avseende föreningsbidrag regleras i individ- och familjenämndens delegationsordning¹², där det framgår vilka beslut som fattas av nämnden respektive på delegation samt att delegerade beslut ska anmälas till nämnden. Beslut om bidrag från kvarvarande medel ur anslaget föreningsbidrag upp till 15 000 kr har delegerats till verksamhetschef. Av intervjun framgår dock att samtliga beslut om föreningsbidrag i praktiken fattas av nämnden, vilket innebär att delegation inte tillämpas i nuläget. Vi har även tagit del av nämndens tidigare delegationsordning¹³ som gällde under verksamhetsåret 2025, men noterar inga förändringar kopplade till föreningsbidrag.

Riktlinjer och rutiner

De övergripande riktlinjer som nämns ovan under avsnittet kommunövergripande har kompletterats med nämndspecifika regler fastställda av individ- och familjenämnden genom *Regler för föreningsbidrag som ges av Individ- och familjenämnden*¹⁴. Följande allmänna regler anges gälla för bidragsformer som ges av nämnden:

- Föreningsbidrag från nämnden ska tilldelas föreningar som stärker välfärden i Landskrona stad.
- För att beviljas bidrag ska föreningens verksamhet rikta sig till nämndens målgrupper.
 - Insatser till andra grupper kan beviljas stöd om de bedöms bidra till förbättrad folkhälsa. I undantagsfall kan bidrag ges till verksamheter som gynnar en bredare målgrupp, även om dessa inte direkt omfattas av nämndens målgrupper.
- Bidrag ska i huvudsak avse föreningar som bedriver socialt arbetet inom sin verksamhet och inte enbart tillhandahåller allmänna aktiviteter för sina medlemmar.

Vi noterar inga krav eller villkor kopplat till ovan bestämmelser och det lyfts i dokumentet inte heller vad en förening ska göra för att bli bidragsberättigad.

Vidare beskriver regeldokumentet de bidragsformer som individ- och familjenämnden ger: verksamhets-, utbildnings- och projektstöd. För varje bidragstyp anges vilka särskilda regler som ska tillämpas vid utdelning av stödet. Dessa regler är överlag generella när det kommer till de kriterier som beskriver vad som ska uppnås för att få stödet godkänt. Bidragsformen specifik samverkansöverenskommelse lyfts i ett eget avsnitt i regeldokumentet. Det beskrivs där att individ- och familjenämnden kan ingå

¹² Antagen av individ- och familjenämnden 2026-01-22.

¹³ Antagen av individ- och familjenämnden 2024-12-12.

¹⁴ Antagen av individ- och familjenämnden 2024-03-08.

samverkansöverenskommelser med föreningar i syfte att dessa utför ett riktat uppdrag mot någon av socialtjänstens målgrupper och att beroende på insatsens art och omfattning kan föreningen erhålla ersättning för att utföra det specifika uppdraget. Resultatet av stödet ska avrapporteras i samband med att överenskommelsen följs upp. Fortsatt beskrivs att samverkansöverenskommelser regleras genom tecknande av samverkansavtal, men utöver det saknas beskrivning av krav och villkor för samverkansöverenskommelser.

Granskningen visar att utöver ovan nämnda riktlinjer saknas i stort rutinbeskrivningar. Vi har tagit del av vissa lathundar och arbetsstöd framtagna av individuella tjänstepersoner för att stötta arbetet med genomgång av bidragsansökningar. Dessa dokument är inte formellt beslutade av nämnd och merparten är kortfattade och inte utformade som formella rutiner. Som stöd i handläggningen har även en checklista som innehåller de allmänna kraven för föreningsbidrag och flera bidragsspecifika krav tagits fram av individuella tjänstepersoner. Det framgår oftast inte hur kontrollerna ska genomföras. Det finns inte heller utrymme för dokumentation, mer än att markera kontrollerna som genomförda med ett x. Checklistan är nyligen upprättad och utgör i dagsläget individuella arbetsstöd som inte är formellt fastställda eller förankrade i organisationen. I övrigt saknas dokumenterade bedömningsgrunder för hur ansökningar ska prövas och vilka kriterier som ska vara styrande i bedömningen.

Det framgår inte av bidragsreglerna eller rutiner hur jäv ska hanteras i processen för ansökan, handläggning/beredning eller beslut om föreningsbidrag. Reglerna innehåller inte skrivningar om jävssituationer, hantering av intressekonflikter eller krav på dokumentation vid eventuellt jäv.

Bedömning

Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Kulturnämnden och Individ- och familjenämnden – Delvis.

Det finns kommunövergripande bidragsregler, samt att respektive nämnd har antagit kompletterande riktlinjer som utgör grund för beslut om föreningsbidrag. Nämnderna har även antagit en delegationsordning som reglerar beslutsmandaten. Granskningen visar att det till stor del inte finns dokumenterade, formella rutiner, checklistor och bedömningsgrunder som närmare beskriver hur ansökan ska handläggas, hur krav och kriterier ska kontrolleras och dokumenteras eller hur avvikelser ska hanteras. Det innebär att handläggningen till stor del är personberoende, vilket kan innebära en sårbarhet och risk för likvärdigheten. Det finns visst stödmaterial samt själva ansökan, men detta ger begränsad vägledning i handläggningsprocessen. Likställighetsprincipen innebär att kommuner måste behandla alla föreningar lika och opartiskt vid bidragsgivning, såvida det inte finns sakliga skäl för

särbehandling. Det krävs därmed tydliga förutbestämda riktlinjer och rutinbeskrivningar. Av bidragsreglerna framgår inte helt tydligt vilka villkor och krav m.m. som gäller för bidragsformen samverkansöverenskommelser.

På såväl kommunens hemsida som i styrdokument nämns bidragsberättigade föreningar. Vi bedömer att det saknas information om vad det innebär att vara en bidragsberättigad förening samt vilka krav och villkor som ställs på föreningarna att bli en bidragsberättigad förening. Vidare saknas riktlinjer och rutiner för hantering av eventuella jävssituationer kopplat till föreningsbidrag.

Kontroll av krav

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Kulturnämnden

Kontroll av ansökan inför beslut

Av dokumentet *Rutiner för ärendehantering och utbetalning av stöd i Rbok*¹⁵ framgår att hantering av ansökan om föreningsbidrag huvudsakligen sker via det digitala systemstödet Rbok. Verksamhetsstöd för både kulturföreningar och studieförbund, kulturprojektstöd och utbildningsstöd hanteras alla genom systemet. Utöver ovan stöd finns det även stödformer som hanteras genom ansökningar som skickas in via Landskrona stads e-tjänster eller motsvarande, såsom nämndens kulturstipendium och Unga Idéer. Vid intervju framkommer även att samverkansöverenskommelser hanteras utanför systemet, detta då de inte söks genom regelrätt ansökan. De ansökningar som inte görs via Rbok hanteras till fullo utanför systemet enligt rutinbeskrivningen. Vi har inom ramen av granskningen inte tagit del av beskrivning av hur handläggning kring dessa bidrag ser ut. Ansökningsperioden beslutas årligen av kulturnämnden för alla bidrag förutom samverkansöverenskommelser. Samverkansöverenskommelser kan ingås när som helst under kalenderåret efter att kulturnämnden tilldelat föreningsbidrag till de berättigade kulturföreningar som inkommit med sin ansökan inom föreskriven tid.

Vid användning av Rbok beskrivs under intervju att företrädare för förening loggar in i Rbok med BankID och svarar på de frågor förvaltningen lagt in i systemet och laddar upp efterfrågat material. Efter inskickad ansökan tar handläggare på förvaltningen ut en Excelfil från Rbok innehållande lämnade svar

¹⁵ Framgår inte om rutinen är antagen, men framgår att den är framtagen av kulturförvaltningen Bibliotek & Demokrati 2025-05-30.

och underlag som föreningen inkommit med. Bedömningen av underlagen arbetas fram i denna Excelfil. Sökt bidrag uppges sedan kontrolleras mot budget, förslag till beslut upprättas, vilka lämnas till nämnden för beslut eller beslutas på delegation beroende på ärendets karaktär. Det enda som diarieförs eller dokumenteras är tjänsteskrivelsen till nämnd och beslutet.

Av intervjuer framgår att de allmänna bestämmelserna och den kommunövergripande värdegrunden utgör grundläggande krav för bidragsgivningen. Avseende likvärdighet i bedömningarna framhålls att det inte finns fasta beloppsnivåer kopplade till exempelvis medlemsantal, utan att bedömningarna baseras på det mervärde verksamheten bedöms skapa för kommunen och dess invånare samt tillgänglig budget, vilket medför ett visst utrymme för bedömningar. Kontroller av inkomna uppgifter och dokumentation är i huvudsak inte formaliserade eller dokumenterade på ett enhetligt sätt. Även om information och dialog kring ansökningar i viss mån dokumenteras i systemet Rbok eller genom mötesanteckningar, sker detta inte inom ramen för en strukturerad och spårbar kontrollprocess.

Vidare framgår att det saknas fullständiga checklistor och detaljerade bedömningsgrunder för handläggningen av ansökningar. Bedömningarna uppges i stället i huvudsak baseras på samlade helhetsbedömningar, där handläggares erfarenhet och avvägningar i det enskilda fallet har en central betydelse.

Vid provning av exempelvis verksamhetsstöd beaktas faktorer såsom föreningens kontinuitet, medlemsantal och ekonomiska förutsättningar, med fokus på den samlade verksamheten snarare än enskilda aktiviteter. Det framgår även att kontroller kan genomföras genom stickprov samt att kompletterande underlag kan begäras in vid behov, men att dessa åtgärder inte sker regelbundet eller utifrån fastställda rutiner.

Kontroller genom dialog och besök

Vid intervju med verksamhetsföreträdare för kulturnämnden framgår att verksamhetsbesök eller platskontroller inte systematiskt genomförs inför beslut av föreningsbidrag, men det kan förekomma. Finns tillfälle försöker tjänstepersonerna även närvara vid föreningarnas genomförande av projekt. Vid intervju framgår även att det inte finns någon systematik eller dokumenterade rutiner kring verksamhetsbesök och platskontroller. Eventuella besök och kontroller dokumenteras inte på ett systematiskt sätt.

Kontroller enligt internkontrollplan

Genomgången av kulturnämndens interna kontrollplaner och bruttorisklistor för åren 2024 till 2026 visar att området föreningsbidrag inte har riskbedömts specifikt. I 2026 års internkontrollplan finns en kommunövergripande risk/kontroll som kan ha bäring på området; *Kommunen betalar ut ersättningar*

eller ingår avtal på felaktiga grunder, exempelvis genom välfärdsbrott, vilket kan orsaka både ekonomisk skada och förtroendeskada. Kontrollmetoden som anges är stickprov och vad som ska kontrolleras är kontroll av utbetalning av ekonomiskt stöd/bidrag, samt kontroll av fakturor vid köp av externa tjänster. Det framgår ingen ytterligare information, ansvarig eller mer specifikt vad som ska kontrolleras samt omfattning.

Inom ramen för granskningen har vi inte heller tagit del av någon annan separat riskbedömning avseende föreningsbidragsprocessen.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på sju bidragsansökningar genomförts. Två av stickproven avser kulturprojektstöd, två stickprov avser verksamhetsstöd, ett stickprov avser projektstöd och två stickprov avser samverkansöverenskommelser. Samtliga bidrag som granskats har beviljats och betalats ut under år 2025. Stickproven omfattar föreningar inom olika verksamhetsinriktningar kopplade till nämndens målgrupper och uppdrag.

Resultatet från stickprovsgranskningen visar att:

- För samtliga stickprov som avser stöd finns en skriftlig ansökan som inkommit via Rbok. För de två stickprov som avser samverkansöverenskommelser har vi tagit del av samverkansavtalen.
- Som beskrivs under revisionsfråga 1 ska samtliga föreningar som söker stöd årligen inkomma med vissa specifika underlag och uppgifter om föreningen oavsett vilket stöd som föreningen ansöker om. Vår genomgång av erhållna underlag för respektive stickprov visar att för tre av bidragsansökningarna saknas dessa underlag och uppgifter medan för resterande fyra bidragsansökningarna har underlag och uppgifter bifogats. Det framgår inte för något av stickproven hur föreningen förhåller sig till ovan kriterier då det saknas bedömningsgrunder samt underlag som dokumenterat handläggning och kontroller av stickproven. Det är inte spårbart hur förvaltningen har säkerställt att kraven är uppfyllda.
- Gemensamt för samtliga stickprov är att det inte framgår av ansökan eller bifogade handlingar hur föreningen förhåller sig till samtliga specifika kriterier som anges i bidragsreglerna kopplat till respektive bidragsform. Detta eftersom ansökan inte beaktar alla delar samt att det saknas bedömningsgrunder. Som nämnts ovan är det inte heller spårbart hur förvaltningen har säkerställt att kraven är uppfyllda. Vi noterar att det finns vissa frågor ansökningsformuläret för bidragen där uppgifter kopplat till bidragens krav efterfrågas, däremot är det likt vi beskrivit ovan oklart hur det sker kontroll av att angivna uppgifter stämmer. Kraven är även generellt breda och ospecifika vilket försvårar kontrollen ytterligare. Exempelvis beskrivs för verksamhetsstöd att en förening

som ges stödet ska *stärka kulturlivet i Landskrona och komma invånarna till godo antingen genom egen medverkan eller som publik/besökare*, vilket är ett krav som ger utrymme för tolkning och olika bedömning.

- Granskningen noterar att av de föreningar som varit föremål för stickprovsgranskningar återfinns alla föreningar utom en i Landskrona stads föreningsregister.
- Formella beslut om bidrag finns dokumenterade för samtliga granskade stickprov, antingen genom nämndbeslut eller delegationsbeslut. Enligt gällande delegationsordning kan avdelningschef Bibliotek & Demokrati fatta beslut i ärenden gällande projektstöd och utbildningsstöd upp till och med 50 000 kr, annars behandlas ärendet i kulturnämnden. För sex av stickproven har vi erhållit nämndbeslut och för ett stickprov – avseende projektstöd < 50 000 kr – har vi erhållit delegationsbeslut, i enlighet med gällande bestämmelser.

Individ- och familjenämnden

Kontroll av ansökan inför beslut

Som nämnts under revisionsfråga 1 saknar nämnden i stort dokumenterade riktlinjer, rutinbeskrivningar och andra stöddokument som beskriver vilka kontroller som ska göras vid inkommen ansökan samt hur ansökan ska hanteras. Vid intervju med verksamhetsföreträdare för nämnden framgår att ansökningsprocessen i huvudsak sker via Rbok, där föreningen svarar på de frågor förvaltningen lagt in i systemet och laddar upp efterfrågat material. Det förekommer dock undantag, där ansökan kan ske via blankett eller andra kontaktvägar, exempelvis när föreningar har begränsad digital vana eller i samband med samverkansöverenskommelser då de inte söks genom regelrätt ansökan.

Ingen ansökningsperiod anges för verksamhets- eller projektstöd. Samverkansöverenskommelser kan ingås när som helst under kalenderåret efter att individ- och familjenämnden tilldelat föreningsbidrag till de berättigade vård- och stödföreningar som inkommit med sin ansökan inom föreskriven tid.

I den praktiska handläggningen går ansvarig handläggaren igenom ansökningarna utifrån de allmänna och bidragsspecifika kraven och den checklista som tjänstepersoner nyligen tagit fram som arbetsstöd (se revisionsfråga 1). Vid intervjun beskriver verksamhetsföreträdare att ansökningarna inte alltid är kompletta vid inlämning och kräver i vissa fall kompletteringar, även om de generellt inkommer i god tid i förhållande till planerade aktiviteter. Av intervjun framgår vidare att kontroller av inkomna uppgifter sker i den utsträckning som bedöms rimlig, men att dessa i stor utsträckning är av informell karaktär. Föreningar ombeds lämna in relevanta dokument enligt riktlinjerna, men det finns begränsad systematik i hur innehåll, riktighet eller efterlevnad av uppgifterna kontrolleras. Dokumentation av genomförda

kontroller sker inte strukturerat, utan relevanta delar förs in i tjänsteskrivelse som diarieförs, medan övriga noteringar inte sparas. Även beslut diarieförs.

Vidare framgår vid intervju att det saknas enhetliga och formaliserade bedömningsgrunder för samtliga stödformer utöver de krav som anges under revisionsfråga 1. Bedömningar beskrivs till stor del ske genom en samlad prövning i det enskilda fallet. Det uppges finnas en ambition att utveckla mer formaliserade rutiner och stöddokument framöver.

Kontroller genom dialog och besök

Vid intervju med verksamhetsföreträdare för individ- och familjenämnden framgår att verksamhetsbesök och platsbesök inte systematiskt genomförs inför beslut av föreningsbidrag. Det framhålls vidare att det, utifrån den aktuella nivån på utbetalda bidrag, inte har ansetts nödvändigt att genomföra sådana kontroller i de ärenden som hittills varit aktuella. Samtidigt framgår att verksamhetsbesök och platsbesök kan bli aktuella i de fall ansökningar inkommer från nya föreningar som förvaltningen inte har motsvarande kännedom om.

Kontroller enligt internkontrollplan

Genomgången av individ- och familjenämndens interna kontrollplaner och bruttorisklistor för åren 2024 till 2026 visar att området föreningsbidrag inte har riskbedömts specifikt. I 2026 års internkontrollplan finns en kommunövergripande risk/kontroll som kan ha bäring på området; *Kommunen betalar ut ersättningar eller ingår avtal på felaktiga grunder, exempelvis genom välfärdsbrott, vilket kan orsaka både ekonomisk skada och förtroendeskada*. Kontrollmetoden som anges är stickprov och vad som ska kontrolleras är kontroll av utbetalning av ekonomiskt stöd/bidrag, samt kontroll av fakturor vid köp av externa tjänster. Dock lyfts vid intervju med verksamhetsföreträdare att specifikt föreningsbidrag inte varit aktuellt att ha med som kontrollmoment i internkontrollplanen.

Inom ramen för granskningen har vi inte heller tagit del av någon annan separat riskbedömning avseende föreningsbidragsprocessen.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på fyra bidragsansökningar genomförts. Tre av stickproven avser verksamhetsstöd och ett av stickproven avser projektstöd. Tre av bidragen som granskas har beviljats och betalats ut under år 2025 medan ett av bidragen beviljats och betalats ut under år 2026. Stickproven omfattar föreningar inom olika verksamhetsinriktningar kopplade till nämndens målgrupper och uppdrag.

Resultatet från stickprovsgranskningen visar att:

- För samtliga stickprov finns en skriftlig ansökan. Två av ansökningarna inkom via kommunens e-tjänst, ett av dem via Rbok och ett av dem via blankett.
- För samtliga stickprov som avser stöd finns en skriftlig ansökan som inkommit via Rbok. För de två stickprov som avser samverkansöverenskommelser har vi tagit del av samverkansavtalen.
- Som beskrivs under revisionsfråga 1 ska samtliga föreningar som söker stöd årligen inkomma med vissa specifika underlag och uppgifter om föreningen oavsett vilket stöd som föreningen ansöker om. Vår genomgång av erhållna underlag för respektive stickprov visar att för en av bidragsansökningarna saknas samtliga underlag och uppgifter och för en av bidragsansökningarna saknas verksamhets-, ekonomisk- och revisionsberättelse samt att dokumentationen gällande deltagandestatistik är bristfällig. Resterande två bidragsansökningar innehöll samtliga efterfrågade underlag och uppgifter. Det framgår inte för något av stickproven hur föreningen förhåller sig till ovan kriterier då det saknas bedömningsgrunder samt att underlag som dokumenterat handläggning och kontroller av stickproven. Det är inte spårbart hur förvaltningen har säkerställt att kraven är uppfyllda.
- Gemensamt för samtliga stickprov är att det inte framgår av ansökan eller bifogade handlingar hur föreningen förhåller sig till samtliga specifika kriterier som anges i bidragsreglerna kopplat till respektive bidragsform. Detta eftersom ansökan inte beaktar alla delar samt att det saknas bedömningsgrunder. Som nämnts ovan är det inte heller spårbart hur förvaltningen har säkerställt att kraven är uppfyllda. Vi noterar att det finns vissa frågor i ansökningsformuläret för bidragen där uppgifter kopplat till bidragens krav efterfrågas, däremot är det likt vi beskrivit ovan oklart hur det sker kontroll av att angivna uppgifter stämmer. Kraven är även generellt breda och ospecifika vilket försvårar kontrollen ytterligare. Exempelvis beskrivs för projektstöd att de aktiviteter som arrangeras *ska vara av en karaktär där de stärker folkhälsan i Landskrona*.
- Föreningsregistret på Landskrona stads hemsida är inte helt uppdaterat. Granskningen noterar att av de föreningar som varit föremål för stickprovsgranskningar återfinns vid granskningstillfället endast två av fyra föreningar i föreningsregistret.
- Formella beslut om bidrag finns dokumenterade för samtliga granskade stickprov i form av nämndbeslut. Enligt gällande delegationsordning kan verksamhetschef fatta beslut i ärenden gällande bidrag från kvarvarande medel ur anslaget föreningsbidrag upp till och med 15 000 kr, annars behandlas ärendet av individ- och familjenämnden. Som beskrivs under revisionsfråga 1

framgår dock under intervju med verksamhetsföreträdare att samtliga beslut om föreningsbidrag i praktiken fattas av nämnden, vilket är fallet för samtliga stickprov.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Kulturnämnden och Individ- och familjenämnden – Nej.

Vi bedömer att det inte sker tillräckliga kontroller samt att det saknas dokumenterade rutinbeskrivningar för handläggning, inklusive kontroller med tillhörande bedömningsgrunder, för att säkerställa att samtliga krav uppfylls. Det saknas även instruktioner kring hur utförda kontroller ska dokumenteras och signeras. Ansökningarna sker på olika sätt och de innefattar inte fält för samtliga krav som ställs. Vidare saknas tydliga riktlinjer och villkor för samverkansöverenskommelser med föreningar, vilket försvårar kontroll och att säkerställa att föreningarna uppfyller uppställda krav. Ovanstående skapar även utrymme för en personberoende handläggning och att bedömning ej sker likvärdigt. Vi bedömer att detta behöver utvecklas i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoendet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.

Vi grundar även vår bedömning på att fysiska verksamhetsbesök med platskontroller inte sker i någon större utsträckning och de sker inte med någon systematik. Det finns inte heller upprättade rutinbeskrivningar över vad som eventuellt ska kontrolleras vid besöken.

Vidare grundar vi vår bedömning på att föreningsbidrag inte har riskbedömts inom ramen för nämndernas systematiska arbete med intern kontroll samt de brister som noterats i samband med stickprovsgranskningen.

Kontroll av utbetalningar

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

lakttagelser

Kulturnämnden

Av *Rutin för ärendehantering i Rbok* framgår att utbetalningar av föreningsbidrag som ansöks om i Rbok sker via Rbok. I samband med utbetalning ska handläggaren bland annat kontrollera konteringsuppgifter, motpartsnummer samt att korrekt belopp registrerats innan utbetalningsunderlag kan skapas. Attest sker

inte i Rbok utan i UBW¹⁶. Utbetalningslista skapas sedan i Rbok och ska, efter att handläggaren kontrollerat att den är korrekt, skickas till ekonomiavdelningen. När listan skickats är det möjligt att kontrollera loggar för utbetalningslistor.

Samtidigt framgår att det inte sker någon ytterligare oberoende kontroll av överensstämmelse mellan beslut och utbetalning i ekonomisystemet efter att underlaget överförs. Det vill säga, integrationer mellan system kräver manuella moment, vilket innebär att delar av processen är beroende av handpåläggning.

De ansökningar som görs på annat sätt än i Rbok, exempelvis via e-tjänst, blankett eller avtal, hanteras till fullo utanför systemet enligt ovan nämnda rutinbeskrivning. Vi har inom ramen av granskningen inte tagit del av underlag som beskriver hur handläggningsrutinen kring dessa bidrag ser ut. Vid intervju beskrivs att handläggning av utbetalningen för dessa stöd görs manuellt och sker centralt hos förvaltningen.

Vid intervju med verksamhetsföreträdare beskrivs att det även finns kontroller kopplade till mottagare av utbetalning. För att bli mottagare i ekonomisystemet krävs att en kund registreras med organisationsnummer, vilket möjliggör identifiering av mottagare.

Vid registrering av ny förening eller kund uppges att kontonummer eller bank-/plusgiro kontrolleras av handläggaren, och vid osäkerhet kan kontroll ske via bank eller ekonomiavdelning. Det är dock svårare att kontrollera bankkonto jämfört med bank-/plusgiro. Vid ändringar av kunduppgifter, såsom kontonummer och bank-/plusgiro, krävs godkännande från förvaltningen innan förändringen går igenom. Vid tidpunkten för granskningen uppges att det är två tjänstepersoner som har denna behörighet. Vidare framgår att endast behöriga företrädare för föreningen kan ändra uppgifter i systemet och att dessa ändringar sker via inloggning med BankID, vilket bidrar till spårbarhet av förändringar. Varje nytt ansökningsår ska föreningens representant även uppdatera och godkänna föreningens uppgifter innan en ny ansökan kan påbörjas och samtliga handlingar laddas upp i systemet.

I övrigt sker inte några ytterligare kontroller i enlighet med revisionsfrågan och de kontroller som utförs dokumenteras inte mer än attest samt det som är spårbart via t.ex. loggar i system.

¹⁶ Står för Unit4 Business World och är ett affärssystem som används för ekonomiadministration.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på sju utbetalningar genomförts. För samtliga stickprov saknas dokumentation för utbetalning men samtliga stickprov kunde verifieras mot transaktionslistan för utbetalningar för år 2025.

Erhållna skärmbilder från ekonomisystemet visar att utbetalningarna har hanterats i ett arbetsflöde där systemet loggar genomförda händelser med datum och tid samt vem som utfört dem. Av loggarna framgår att granskning och attest har utförts av olika personer.

Vid genomförd granskning framkommer att fyra av sju utbetalningar har attesterats av avdelningschef för bibliotek och demokrati, vilket överensstämmer med gällande attestordning. För de tre utbetalningar där bidragen beslutats genom delegation i Rbok saknas underlag som visar att de har attesterats.

Förvaltningen uppger i kompletterande svar att utbetalningar i Rbok i dagsläget sker utan att den attestfunktion som finns i systemet används. I stället loggas samtliga transaktioner i systemet, inklusive använd kontosträng och mottagande bankgiro. Fortsatt beskrivs att attestfunktionen i Rbok inte funnits under hela systemets livslängd, utan funktionen har utvecklats successivt. Förvaltningen uppger vidare att rutiner för attestering och användning av systemets funktioner kommer att ses över framöver.

Det finns ingen spårbarhet om andra kontroller skett avseende betalningsuppgifternas riktighet och att betalning skett till rätt förening, på rätt grunder och enligt nämndens beslut.

Individ- och familjenämnden

Vid intervju beskrivs att det inte finns någon specifik riktlinje för utbetalning av föreningsbidrag för individ- och familjenämnden utan att nämnden utgår från kommunens övergripande riktlinje.

Fortsatt framgår av intervju med verksamhetsföreträdare att utbetalning av föreningsbidrag sker med utgångspunkt i nämndens beslut och tillhörande underlag från Rbok. Uppgifterna förs av ekonom på förvaltningen över till kommunens ekonomisystem UBW, där det uppges att en kontroll görs av att informationen överensstämmer mellan Rbok och UBW. Det kontrolleras även att föreningens bank- eller plusgirouppgifter stämmer mot bankgirocentralen. Vid avvikelse sker återkoppling till handläggaren innan utbetalning genomförs. Utbetalningar beskrivs endast ske till bank- eller plusgiro, inte till bankkonton. Om utbetalningsfilen bedöms vara korrekt skickas utbetalningen vidare för genomförande. Efter genomförd utbetalning sker inga ytterligare kontroller, utöver att säkerställa att betalningen har expedierats.

Vidare framgår vid intervjun att nya mottagare inte kan läggas upp i ekonomisystemet av handläggaren utan måste registreras centralt av kommunens ekonomiavdelning. Det beskrivs även att samtliga utbetalningar attesteras av ansvarig chef som har god kännedom om nämndens beslut.

I dokumentet Lathund manuella utbetalningar formulär¹⁷ beskrivs rutinen hur utbetalningar görs för ansökningar som inkommit utanför Rbok. Processen för manuella utbetalningar via formulär inleds med att en utbetalning registreras i ekonomisystemet med uppgifter om mottagare, betalningsinformation, ändamål, belopp och betalningsdag. Därefter kompletteras utbetalningen med kontering, där kostnaden kopplas till rätt konto och ansvar, och ett underlag bifogas som styrker utbetalningen. Formuläret sparas initialt som utkast innan det skickas vidare i processen. När formuläret skickas in påbörjas en tvåstegsgranskning, där utbetalningen först kontrolleras av redovisningen. Efter denna kontroll går ärendet vidare för attest hos ansvarig chef med budgetansvar. När samtliga steg är genomförda verkställs utbetalningen. Status kan följas i systemet under processens gång. Lathunden är framtagen av tjänstepersoner i verksamheten och utgör inte formellt beslutad eller fastställd rutin.

I övrigt sker inte några ytterligare kontroller i enlighet med revisionsfrågan och de kontroller som utförs dokumenteras inte mer än attest samt det som är spårbart via till exempel loggar i system.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på fyra utbetalningar genomförts. För samtliga stickprov saknas dokumentation för utbetalning men samtliga stickprov kunde verifieras mot transaktionslistor för utbetalningar för 2025 och 2026.

Erhållna skärmbilder från ekonomisystemet visar att utbetalningarna har hanterats i ett arbetsflöde där systemet loggar genomförda händelser med datum och tid och vem som utfört dem. Av loggarna framgår att granskning och attest har utförts av olika personer. Samtliga utbetalningar har attesterats av avdelningschef stab och utveckling, vilket överensstämmer med attestordningen.

Det finns ingen spårbarhet om andra kontroller skett avseende betalningsuppgifternas riktighet och att betalning skett på rätt grunder enligt nämndens beslut.

Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Kulturnämnden – Delvis.

Det görs vissa kontroller i processen som syftar till att säkerställa att utbetalningar sker till rätt förening och med korrekt belopp. Dessa omfattar bland annat handläggarens kontroller av konteringsuppgifter, motpartsnummer och belopp inför utbetalning, samt attest i ekonomisystemet. Vidare finns kontroller

¹⁷ Skapad 2025-01-17, uppdaterad 2025-12-19.

kopplade till registrering och ändring av mottagaruppgifter, såsom krav på organisationsnummer, kontroll av bank-/plusgiro samt spårbarhet genom loggar och BankID.

Samtidigt är kontrollerna i flera avseenden begränsade. Processen innehåller manuella moment utan efterföljande oberoende avstämning mellan beslut och utbetalning, och hantering utanför systemstödet saknar dokumenterade rutiner. Vidare påvisar stickprovsgranskningen brister.

Individ- och familjenämnden – Delvis.

Det görs vissa kontroller i processen som syftar till att säkerställa korrekta utbetalningar, bland annat genom kontroller av uppgifter mellan Rbok och ekonomisystemet, verifiering av bank- och plusgiro mot bankgirocentralen samt attest av ansvarig chef. Även vid manuella utbetalningar finns en strukturerad process med tvåstegsgranskning och attest, vilket bidrar till en viss intern kontroll.

Samtidigt är kontrollerna i flera avseenden begränsade. Rutinbeskrivning i form av lathund finns för hantering av manuella utbetalningar, men saknas för de ansökningar som hanteras i Rbok och sedan utbetalas via ekonomisystemet. Vidare dokumenteras genomförda kontroller endast i begränsad utsträckning. Stickprovet visar att det saknas spårbarhet av ytterligare kontroller utöver attest och systemloggar.

Kontroll av ändamål

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

Kulturnämnden

Kulturprojektstöd, Unga Idéer och samverkansöverenskommelser

I vissa av bidragsreglerna för kulturnämndens stödformer – kulturprojektstöd, Unga Idéer och specifik samverkansöverenskommelse – finns krav på återrapportering. I reglerna för kulturprojektstöd och Unga Idéer – Kulturnämndens regler för kulturprojektstöd respektive Kulturnämndens regler för Unga Idéer – beskrivs att redovisning av projektet ska ske senast tre månader efter avslutat projekt. Vad återrapporteringen ska innehålla beskrivs inte. Gällande specifika samverkansöverenskommelser framgår i kulturnämndens regler för verksamhets-, utbildnings- och projektstöd till kulturföreningar att resultatet av en samverkansöverenskommelse ska avrapporteras i samband med att överenskommelsen följs upp, men inte heller i detta fall beskrivs vad återrapporteringen ska innehålla. Det framgår inte heller

när återrapportering ska ske. Verksamhetsföreträdare lyfter under intervju att det går att kontrollera i Rbok om återrapportering skett innan nya medel beviljas för de stöd som hanteras i systemet. Det ges även exempel på att detta tidigare har skett och att föreningen fick avslag på sin ansökan då de sökt nya medel innan de återrapporterat tidigare bidrag. Vidare beskrivs i *Rutin för ärendehantering i Rbok* att handläggaren kan registrera återrapporteringsdatum i samband med beslut, vilket fungerar som styrning för uppföljningen. För stöd som inte hanteras i Rbok sker hantering av återrapportering separat.

Utbildningsstöd

I reglerna för utbildningsstöd – *Kulturnämndens regler för verksamhets-, utbildnings- och projektstöd till kulturföreningar* – anges inga uttryckliga krav på återrapportering. Ansökan om utbildningsstöd sker dock i efterhand, efter genomförd utbildning. För att kunna erhålla stödet ska den sökande inkomma med underlag i form av kursprogram, kursintyg och faktura. Dessa handlingar utgör i praktiken ett underlag som visar att bidraget har använts för avsett ändamål.

Verksamhetsstöd och projektstöd

I *Kulturnämndens regler för verksamhets-, utbildnings- och projektstöd till kulturföreningar* framgår inte några tydliga eller systematiska kontroller eller krav på återrapportering specifikt för verksamhetsstöd eller projektstöd (projektstöd till bidragsberättigade föreningar). Vid intervju med verksamhetsföreträdare beskrivs att för de bidrag utan krav på återrapportering – verksamhetsstöd och projektstöd – genomförs den huvudsakliga kontrollen av ändamålsenlighet vid föreningens ansökan om bidrag på nytt kommande år. Där får föreningen lämna uppgifter om vad de gjort under föregående verksamhetsår, om de genomfört det de sökte bidrag för, vilken sorts arrangemang som genomförts et cetera. Det finns inte någon mall eller liknande gällande vad som ska kontrolleras vid denna tidpunkt. Av intervjun framgår att uppföljningen i praktiken tar sin utgångspunkt i vad föreningen redovisat att de genomfört och om detta överensstämmer med tidigare ansökan och angiven inriktning. Vid sakgranskning av rapporten framkommer att projektstöd för kulturföreningar ingår i ett större kommunövergripande stöd och administreras av en annan nämnd. Fortsatt framgår att det pågår ett arbete med att ta fram riktlinjer för återrapportering av projektstöd till kulturföreningar samt att det finns en mall för återrapportering i Rbok. Mallen beskrivs dock i nuläget sällan används av föreningarna.

Vid intervju beskrivs att synpunktsinhämtning främst sker genom dialog mellan föreningarna och handläggaren, både genom systemet – Rbok – och i direkt kontakt med föreningen. Verksamhetsbesök beskrivs förekomma, likt beskrivits ovan under revisionsfråga 2, men de sker inte systematiskt med platskontroller utan genomförs i mån av tid och behov. Det finns inte några rutiner, checklista eller liknande för att systematiskt dokumentera besöken.

Stickprov

Som nämnts ovan finns inget generellt krav i nämndens riktlinjer gällande återrapportering, utan krav på återrapportering varierar mellan stödformerna. För de sju föreningsbidrag som ingått i stickprovet finns specifika krav på återrapportering för fyra av stickproven då resterande tre stickprov var två verksamhetsstöd och ett projektstöd.

För det ena kulturprojektet ska återrapportering inkomma senast den 30 juni 2026, varvid det vid tidpunkten för granskningen inte är möjligt att kontrollera återrapporteringen. För det andra kulturprojektet har vi tagit del av en återredovisningsrapport. Rapporten som utgör återrapporteringen av projektet inkom till nämnden i september 2025 och projektet genomfördes den 12 juli 2025, vilket innebär att återrapportering skett i enlighet med krav om när återrapportering senast ska ske. Eftersom då det i nämndens regler saknas beskrivning av vad återrapporteringen ska innehålla saknas förutsättningar att göra en närmare bedömning av rapporten och dess innehåll. Vidare kan vi, mot bakgrund av att det inte framgår vilka kontroller som ska genomföras, inte heller bedöma om tillräckliga kontroller utförs för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används för avsett ändamål.

För den ena samverkansöverenskommelsen har verksamhetshandlingar för år 2025 begärts in av nämnden, men föreningen har ännu inte inkommit med underlagen. Förvaltningen beskriver i sin dokumentation till oss att möte för ny avtalsprocess kommer planeras genomföras inom kort. För den andra samverkansöverenskommelsen beskriver förvaltningen att återrapportering skett kontinuerligt genom möten under verksamhetsåret samt att föreningen inkommit med verksamhetsberättelse för år 2025. Som beskrivs ovan saknas förutsättningar att bedöma återrapporteringens innehåll då reglerna inte anger vad återrapporteringen ska innehålla samt om tillräckliga kontroller genomförs för att säkerställa att bidragen används för avsett ändamål.

Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämnden ger enligt Regler för föreningsbidrag som ges av Individ- och familjenämnden stöd i form av verksamhets-, utbildnings- och projektstöd samt genom specifik samverkansöverenskommelse. Kraven på återrapportering varierar mellan stödformerna.

Gällande specifika samverkansöverenskommelser framgår i ovan nämnda regler att resultatet av en samverkansöverenskommelse ska avrapporteras i samband med att överenskommelsen följs upp, men det beskrivs inte vad återrapporteringen ska innehålla. För utbildningsstöd anges inte några uttryckliga krav på återrapportering. Dock sker ansökan om utbildningsstöd i efterhand, det vill säga efter genomförd utbildning. För att kunna erhålla stödet ska den sökande inkomma med underlag i form av kursprogram, kursintyg och faktura. Dessa handlingar utgör i praktiken ett underlag som visar att bidraget har använts för avsett ändamål. Vidare framgår vid intervju att det saknas samlade och formaliserade arbetssätt för att kontrollera att bidrag återrapporterats innan nya medel beviljas.

För individ- och familjenämndens resterande stödformer, verksamhetsstöd och projektstöd, framgår inte några tydliga eller systematiska kontroller eller krav på återrapportering i nämndens regler för föreningsbidrag. Verksamhetsföreträdare för nämnden lyfter under intervju att nämnden i enskilda fall har beslutat om krav på återrapportering. Detta beskrivs ha gjorts när det rör sig om större bidrag, det vill säga högre belopp eller när nämnden avsett sig ha haft särskilda skäl att efterfråga uppföljning.

Verksamhetsföreträdare för nämnden beskriver vid intervju att synpunktsinhämtning från föreningar sker genom flera kanaler. Inom ramen för kommungemensamma utbildningsdagar ges möjlighet till dialog, och det planeras även att dessa tillfällen i större utsträckning ska inkludera strukturerade moment för synpunktsinhämtning. Därutöver finns ett kommungemensamt system för synpunktshantering. Samtidigt beskrivs att antalet föreningar som söker stöd hos individ- och familjenämnden är relativt begränsat, vilket innebär att synpunkter ofta framförs direkt i dialog med handläggaren, som har löpande kontakt med föreningarna. Verksamhetsbesök förekommer, i enlighet med vad som framgår under revisionsfråga 2, inte som en del av uppföljningen.

Stickprov

Som nämnts ovan finns inget generellt krav i nämndens regler avseende återrapportering, utan kraven varierar mellan olika stödformer. Tre av de fyra stickprov som ingått i granskningen avser verksamhetsstöd och ett avser projektstöd. För dessa stickprov föreligger därmed inget krav på återrapportering enligt nämndens regler.

För tre av stickproven – två av verksamhetsstöden samt projektstödet – har dock nämnden i de enskilda fallen beslutat om återrapporteringskrav. Två av de tre föreningarnas aktiviteter pågår fortfarande vid genomförandet av granskningen och har därför inte återrapporteras ännu. Förvaltningen beskriver i sin dokumentation till oss att återrapportering kommer att ske under hösten/vintern 2026 i och med att projekten fortsatt löper till och med hösten 2026.

För den tredje föreningen har återrapportering i form av en slutrapport inkommit till nämnden. Rapporten bedöms i nuläget vara preliminär och ska, enligt uppgift från förvaltningen, granskas av ordföranden innan den anses godkänd. Det framgår inte av tillgängliga underlag att någon formaliserad rutin finns för att nämndens ordförande ska granska och godkänna återrapportering. Vi har tagit del av utkastet till slutrapporten men då det i nämndens regler saknas beskrivning av vad återrapporteringen ska innehålla saknas förutsättningar att göra en närmare bedömning av rapporten och dess innehåll. Vidare kan vi, mot bakgrund av att det inte framgår vilka kontroller som ska genomföras, inte heller bedöma om tillräckliga kontroller utförs för att säkerställa att utbetalda föreningsbidrag används för avsett ändamål.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Kulturnämnden och Individ- och familjenämnden – Delvis.

Vi bedömer att uppföljande kontroller sker i viss grad. De kontroller som görs sker inte systematiskt och dokumenteras inte. Det saknas även riktlinjer och rutiner för dels vad en återrapportering ska innehålla eller mallar dels vilka uppföljande kontroller som ska genomföras.

Av de stödformer som respektive nämnd har fastställt är det vissa stöd som kräver formell återrapportering, även om det inte tydliggjorts vad återrapporteringen ska innehålla. Det framgår inte heller alltid när återrapportering senast ska ske eller under vilka former. För övriga stöd sker kontroller främst vid ny ansökan.

För individ- och familjenämnden är det en brist att det saknas samlade och formaliserade arbetssätt för att kontrollera att bidrag återrapporterats innan nya medel beviljas.

Utifrån ovanstående brister samt de brister som noterats i vår stickprovsgranskning bedömer vi att den interna kontrollen kan stärkas.

Uppföljning och återrapportering

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

lakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av kulturnämndens och individ- och familjenämndens protokoll för perioden januari 2025 till och med mars 2026.

Kulturnämnden

Genomgången av kulturnämndens protokoll visar att nämnden tar del av viss återrapportering kopplad till bidrag, främst genom redovisning i enskilda bidragsärenden och genom anmälan av delegationsbeslut. Delegationsbeslut, inklusive bidragsärenden, redovisas löpande och läggs till handlingarna. Detta ger nämnden en viss insyn i fattade beslut.

Utöver bidragsrelaterade frågor behandlar nämnden återkommande uppföljning och rapportering i form av tertialuppföljningar, delårsrapporter och nämndberättelser. Dessa omfattar ekonomi, verksamhet och måluppfyllelse på övergripande nivå. Däremot framgår inte att nämnden tar del av någon samlad och särskilt avgränsad helårsrapportering avseende föreningsbidrag, där exempelvis ekonomiskt utfall, vad bidragen avser eller hur medlen har använts sammanställs och analyseras som ett eget ärende. Det som noteras avseende föreningar i nämndberättelsen för år 2025 är att nämnden haft ett mål att kulturförvaltningen samverkar med det lokala kulturlivet, med skolor, utbildningssektorn och med andra aktörer på regional, nationell och internationell nivå. Där nämns samverkan och samarbete med föreningar, men området föreningsbidrag berörs inte.

Vid intervju med verksamhetsföreträdare framgår att uppföljningen av bidrag i stor utsträckning sker indirekt och beror på stödform. För verksamhetsstöd sker uppföljning genom att verksamhetsberättelser och ekonomiska underlag bifogas nya ansökningar likt beskrivs under revisionsfråga 4, medan projektstöd följs upp internt av förvaltningen genom exempelvis ekonomisk redovisning och beskrivning av genomförande. Däremot återrapporteras dessa uppföljningar inte systematiskt till nämnden. Nämnden får således främst ta del av beslutsunderlag och beslut om bidrag – inklusive delegationsbeslut – medan samlad resultat- och effektuppföljning i begränsad utsträckning delges nämnden.

Vidare framgår av intervjun att nämnden uppges visa intresse för innehållet i projekt och verksamheter, men att det inte framkommer någon tydlig efterfrågan på mer strukturerad eller fördjupad uppföljning. Protokollsgenomgången ger en samstämmig bild, då det inte framgår att nämnden efterfrågar eller behandlar samlade analyser av bidragens resultat eller effekter.

När det gäller dialog med föreningar framgår i protokollen att kontakt förekommer i samband med bidragsprocesser, exempelvis genom dialogmöten inför bidragsfördelning. Det framgår dock inte att nämnden har tagit del av någon strukturerad redovisning av löpande dialog, exempelvis återkommande träffar, enkäter eller systematisk uppföljning av föreningars perspektiv. Av intervjun med verksamhetsföreträdare framgår att enkäter till föreningar har genomförts vid enstaka tillfällen, exempelvis under pandemin, men att sådana uppföljningar inte sker löpande eller som en del av en etablerad och systematisk uppföljningsstruktur.

Av protokollsgranskningen framgår inte att nämnden bjudit in någon förening till sitt sammanträde eller förlagt något sammanträde i någon lokal där föreningarna verkar.

Individ- och familjenämnden

Protokollsgenomgången visar att nämnden löpande erhåller uppföljning av verksamheten i stort, exempelvis genom ekonomiska rapporter och verksamhetsinformation.

Av nämndens protokoll framgår vidare att ärenden kopplade till föreningsbidrag behandlas vid flera tillfällen, där både beviljanden och avslag förekommer. Nämnden fattar beslut om samtliga bidrag, och uppföljning sker endast i de fall där nämnden särskilt har beslutat om återrapportering i samband med bidragsbeslut, exempelvis vid högre belopp eller när särskilda frågetecken funnits kring ansökan. Den återrapportering som inkommer hanteras som ett informationsärende till nämnden och utgör inte underlag för nytt beslut.

Protokollgenomgången visar även att uppföljningen av föreningsbidrag inte är samlad eller systematiskt återkommande till nämnden. Återrapporteringen sker i huvudsak fragmenterat, antingen som en del av enskilda ärenden eller genom att handlingar anmäls, utan att någon sammanhållen analys redovisas.

Vidare behandlar nämnden vissa uppföljnings- och rapporteringsärenden, såsom delårsrapporter, ekonomiska rapporter, nämndberättelser m.m. Genomgången av protokollen visar att ärenden som rör föreningsbidrag huvudsakligen behandlas enskilt i samband med ansökningar och beslut. Det framgår inte att nämnden tar del av någon samlad, återkommande rapportering avseende föreningsbidrag som exempelvis omfattar ekonomiskt utfall eller en övergripande uppföljning av hur medlen använts. Det framgår inte heller att nämnden behandlar någon sammanhållen analys eller helhetsbild av bidragsgivningen inom området. I nämndberättelsen för år 2025 noteras att nämnden har ett mål att *samtliga verksamheter ska arbeta med tidiga och förebyggande insatser*. En av indikatorerna till målet är *antal formaliserade samarbeten med ideella föreningar i rollen som kompletterande aktör*. Vi noterar inte att föreningsbidrag benämns i nämndsberättelsen.

Uppföljning sker i viss utsträckning genom informell dialog med föreningar, främst via handläggarens löpande kontakter samt genom utbildningstillfällen. Vidare genomförs inga verksamhetsbesök, inspektioner eller andra former av platsbaserad uppföljning kopplade till föreningsbidragen.

Av protokollsgranskningen framgår inte att nämnden bjudit in någon förening till sitt sammanträde eller förlagt något sammanträde i någon lokal där föreningarna verkar.

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kulturnämnden – Delvis.

Granskningen visar att det finns vissa etablerade former för uppföljning och återrapportering till nämnden, bland annat genom redovisning av delegationsbeslut och information i samband med enskilda bidragsärenden. Nämnden får därigenom löpande del av beslut om bidrag och viss information om verksamheter och projekt.

Samtidigt framgår att uppföljningen av bidragens genomförande, resultat och effekter är begränsad på en samlad nivå. Återrapporteringen är i huvudsak ärendavis och kopplad till enskilda beslut, medan en strukturerad och återkommande sammanställning av bidragsverksamheten som helhet saknas.

Vidare finner granskningen att kopplingen mellan uppföljning och nämndens styrning inte är helt tydlig. Det framgår inte att återrapporteringen systematiskt används som underlag för analys, prioritering eller utveckling av nämndens bidragsgivande.

Individ- och familjenämnden – Delvis.

Nämnden tar löpande del av uppföljning av verksamheten i stort, exempelvis genom ekonomiska rapporter och verksamhetsinformation. Av protokollen framgår även att ärenden kopplade till föreningsbidrag behandlas återkommande, där nämnden fattar beslut om både beviljanden och avslag. Återrapportering förekommer i vissa fall, främst när nämnden särskilt beslutat om detta, och hanteras då som informationsärenden.

Samtidigt visar protokollgranskningen att uppföljningen av föreningsbidrag i huvudsak är ärendavis och fragmenterad. Det saknas en samlad och återkommande rapportering som ger nämnden en övergripande bild av bidragens omfattning, användning och resultat. Det framgår inte heller att uppföljningen systematiskt sammanställs eller används som underlag för analys och styrning.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Landskrona stad genomfört en granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Granskningens syfte är att bedöma om kulturnämndens och individ- och familjenämndens säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kulturnämnden samt individ- och familjenämnden inte helt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kulturnämnden och till individ- och familjenämnden:

- Säkerställ att tydliga riktlinjer, rutiner, checklistor och bedömningsgrunder kopplade till bidragsreglerna upprättas. Tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.
- Stärk ansökningsförfarandet och krav på fullständiga underlag inför beslut om beviljande av föreningsbidrag och säkerställ att föreningar uppfyller ställda krav.
- Tydliggör vad som gäller för att en förening ska bli bidragsberättigad och hur det ska kontrolleras och följas upp.
- Säkerställ att föreningsregistret är uppdaterat.
- Förstärk styrningen av samverkansöverenskommelser genom att tydliggöra riktlinjer, bedömningsgrunder och dokumentationskrav. Detta för att öka transparensen och minska risken för godtycke.
- Riskbedöm hela föreningsbidragsprocessen inom ramen för nämndens systematiska arbete med intern kontroll.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar av processen samt att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras.
- Utveckla styrningen så att nämnden får en samlad, transparent bild av bidragsgivningen som innehåller såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga aspekter.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning			
	KN		IFN	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis		Delvis	
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Nej		Nej	
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Delvis		Delvis	
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Delvis		Delvis	
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapporering av bidrag till nämnden?	Delvis		Delvis	

2026-06-08

Lena Salomon

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Landskrona stad enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2026-03-09. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.